

VENSTER

OVER DE GRENZEN VAN DE KUNST

Foto-installaties

Enige tijd terug viel er bij de Tilburgers een woordloze krant in de bus. In de krant stonden enkel grofkorrelige foto's van ogenparen afgedrukt. Het zijn niet de ogen van de maker, de Franse kunstenaar Christian Boltanski (1944), maar anonieme ogen. Met de krant wil hij de Tilburgers naar zijn expositie in Museum De Pont lokken. Zij vinden op die tentoonstelling wellicht de namen terug van hun familie, textielarbeiders, die in De Pont, een voormalige wolspinnerij werkten. Chris Reinewald sprak met Christian Boltanski over zijn foto-installaties, waarin hij zich verweert tegen de door de dood in gang gezette vergetelheid.

HET VERWEER VAN DE OVERLEVENDE

Chris Reinewald

Tijdens de eerste kennismaking kruisen onze blikken elkaar rakelings. Boltanski kijkt even een ander kant op, stopt zijn pijp en komt tenslotte met zijn ogen in mijn richting. Opgewekt moppert hij over de afwezigheid van een haringstal in Tilburg. 'Ik had gisteravond trek in haring - toch een Nederlandse specialiteit nietwaar - maar die was nergens te vinden. Er waren wél twee McDonalds ...' Boltanski verklaart deze ver-Amerikanisering als het begin van de ondergang van de diverse Europese culturen. 'Die gelijkschakeling zal ten koste gaan van de taal en de cultuur. Mijn werk is Frans, omdat ik in Frankrijk geboren ben, maar voor een groot deel ook Midden-Europees, want daar kwamen mijn voorouders vandaan.'

Om Boltanski's theatrale, maar niet kunstzinnig uitzierende foto-installaties te doorgronden, kun je niet om zijn afkomst en veelbetekenende geboortjaar 1944 heen. Net als de Amerikaanse componist Steve Reich en de onlangs overleden Russische dichter Joseph Brodsky werden zij als joden geboren in een tijd, waarin 'ergens anders' de concentratiekampen op volle toeren draaiden: iets wat zij

